

## Policy Issues

# Од областа на Животна средина

- Законот за управување со електрична и електронска опрема
- Законот за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори
- Закон за управување со отпад
- Закон за пакување и управување со пакување

Препораки и забелешки во врска со следните закони:

- **Законот за управување со електрична и електронска опрема**
- **Законот за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори**
- **Закон за управување со отпад**
- **Закон за пакување и управување со пакување**

Со Законот за управување со електрична и електронска опрема се уредуваат барањата за заштита на животната средина кои треба да ги исполнат правните и физичките лица кои произведуваат и пуштаат на пазарот во Република Македонија електрична и електронска опрема и кои постапуваат со отпадната електрична и електронска опрема, како и другите субјекти кои учествуваат во постапките на производство и пуштање на електричната и електронската опрема на пазарот, ограничувањето на употребата на одредени опасни супстанции во производството на електрична и електронска опрема, начинот на собирање, третман, преработка и отстранување на отпадната електрична и електронска опрема, како и други прашања за управување со отпадната електрична и електронска опрема.

Со Законот за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори се уредуваат барањата за заштита на животната средина кои мора да ги исполнува батериите и акумулаторите при нивното производство и пуштање на пазар во Република Македонија и постапувањето со отпадните батерии и акумулатори што ги опфаќа обврските и одговорностите на економските оператори и другите субјекти кои учествуваат во процесот на производство и пуштање на пазар на батериите и акумулаторите, ограничувањето на употребата на батерии и акумулатори кои содржат опасни супстанции, правилата за собирање, преработка, рециклирање и отстранување на отпадните батерии и акумулатори, како и други услови за постапување со отпадните батерии и акумулатори, известувањето и економските инструменти за постигнување на националните цели за собирање и преработка на отпадните батерии и акумулатори.

Е-отпад (или ОЕЕО - отпадна електрична и електронска опрема) е општ термин кој се користи за да се опише стара, дотраена или отфрлена електроника која содржи електрични делови. Тука се вклучени сите работи, почнувајќи од домашна бела

техника како што се фрижидерите и тостерите, до ИТ-опрема од типот на лаптопи и смарт-телефони, потрошувачки добра како телевизори и мп3-плеери, до алатки од типот на електрични бушалки и машини за шиеење - листата не е конечна.

За жал, во Република Македонија има многу компании кои генерираат отпад, не се дел од колективен систем за собирање на отпадот од пакување после конзумација на нивните производи.

Иако постојат бројни реакции до Инспекторатот и до Министерството за животна средина, поради фактот што дополнителните средства кои ќе се соберат од компаниите се важни затоа што ќе се инвестираат во контејнери за селекција на отпад. Од друга страна ни самата индустрија не е во рамноправна позиција бидејќи едни компании плаќаат, а други не за својот отпад.

Меѓу другото, постојат повеќе фактички проблеми кои настануваат при самата имплементација на легислативата, за кои подолу се дадени повеќе предлози и насоки:

**ПРЕДЛОГ 1:** Фирмите увозници се обврзани за плаќање на надоместоци за животна средина и надоместок за управување со отпадна опрема согласно со Законот за управување со електрична и електронска опрема, во истиот месец кога е извршен увозот на електронската / електричната опрема, односно надоместок за управување со отпадни батерии и акумулатори согласно Закон за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори.

Сметаме дека оваа обврска за плаќање на надоместокот треба да биде во времето на извршената продажба, со цел стимулирање на подобро бизнис опкружување.

За фирмите, пак, кои електронската/електричната опрема или батериите/акумулаторите ги произведуваат во Република Македонија, плаќањето на надоместоците за животна средина согласно Законот за управување со електрична и електронска опрема и надоместок за управување со отпадни батерии и акумулатори согласно Законот за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии, сметаме дека исто така треба да биде во истиот месец кога е извршена продажба на опремата.

**Образложение:** Значителен дел од опремата од увоз можеби никогаш нема да се продаде, обврската за плаќање на надоместоци останува како реален трошок за компаниите, а обврската за процесирање останува на колективните постапувачи.

**ПРЕДЛОГ 2:** Мал Производител - Членот 24 од Законот за управување со електрична и електронска опрема и член 20 од Законот за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии, сметаме дека во пракса нема соодветна примена, напротив, многу

фирми го искористуваат истиот со цел избегнување на обврската за плаќање на надоместоци за заштита на Животна средина.

Сметаме дека инспекторатот за животна средина треба да изврши посебно истражување во оваа насока и да ги истражи активностите на терен, со цел да утврди дали постои непочитување на законските прописи и нивно селективно искористување.

Согласно горенаведеното, а во отсуство на соодветна реакција од инспекциските органи и сите надлежни институции, доаѓаме до заклучок дека се јавува потребата:

- да се зголеми присуството на претставниците на инспекторатот на терен и да се работи на подигнување на стандардите за работа и почитувањето на условите пропишани со член 24 од Законот за управување со електрична и електронска опрема и член 20 од Законот за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии, како и утврдување на реалната состојба на пазарот
- да се укине категоријата мал производител (фирма која пушта во промет помалку од 1000кг електрична опрема или 50кг електронска опрема и која нема обврска да постапува со отпадна опрема)

**ПРЕДЛОГ 3:** Најголем проблем во моменталната ситуација при справување со сите потребни постапки пропишани со закон е недостатокот од соодветно следење на фирмите кои постапуваат според наведените закони од областа и се општествено редовни плаќачи на даноците и давачките пропишани со закон, наместо другите кои ги избегнуваат овие надоместоци.

Во отсуство на соодветен надзор од страна на надлежните институции, се отвора прашањето како да се уреди можноста и да се направи соодветна селекција на фирмите, со цел почитување на законите од областа и да се направи начин кај сите да се подигне свеста за почитување на поимната легислатива – затоа сметаме дека секој производител кој врши увоз на опрема, пропратно со документите од царинска постапка на увоз, да приложи документација со која докажува дека е регистриран производител согласно со Законот за управување со електрична и електронска опрема и Закон за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори во органот на државната управа надлежен за вршење на стручните работи од областа на животната средина и да приложи договор со Колективен постапувач или самостојно ја врши дејноста.

Доколку пропратните документи (договор со Колективен постапувач или самостоен регистриран производител) не се доставени или фирмата не располага со истите, при увозот да има обврска да ги плати придонесите согласно со Законот за управување со

електрична и електронска опрема и Закон за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори кон Министерството за животна средина.

**ПРЕДЛОГ 4:** На општо мислење на сите општествено одговорни компании, недостасува компаративна анализа за трендовите во уредувањето на одговорностите и надоместоците кои произлегуваат од Законот за управување со електрична и електронска опрема и Закон за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори.

Сметаме дека надоместоците кои фирмите ги плаќаат не се во состојба да се предвидат, воопшто пресметаат, следат или да се зголемуваат врз основа на пресметки кои се темелат на европските земји. Сметаме дека има потреба од создавање на компаративна анализа на придонесите и нивните нивоа во соседните земји - Србија, Бугарија, Албанија и на тој начин да се дефинираат цените кои ќе ги плаќаат производителите.

**ПРЕДЛОГ 5:** Во врска со потребата од измена која се однесува на потребата колективниот постапувач треба да приложи банкарска гаранција, мислењето на ИКТ секторот е дека оваа промена индиректно ќе биде негативна промена за ИКТ секторот. Наметнувањето на банкарската гаранција за колективните управувачи, ќе биде начин како да се стопира нивниот развој со финансиско преоптеретување, а од друга страна, ќе доведе до растење на надоместоците на фирмите кои ги почитуваат одредбите од Законот за управување со електрична и електронска опрема и Закон за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори. Сметаме дека не треба да се оптоваруваат делот од фирмите кои се плаќачи и поставуваат позитивни примери, туку треба да се воведат начин да се провери самата имплементација на легислативата во пракса. Сметаме дека треба да се искористи можноста за поднесување на Извештаи и ревизијата на годишно ниво, како и дејноста на инспекциските служби на Министерството за животна средина.

Обврските за финансиското работење на Колективните постапувачи би требало да биде под лупата на Министерството за финансии и Управата за јавни приходи, како надлежни институции, а не да се бара банкарска гаранција. Оваа финансиска гаранција е големо финансиско оптеретување, од кое заработуваат банките/осигурителните друштва. Истите средства може да се искористат за заштита на животна средина и да се овозможи општествено одговорните компании да бидат поддржувани и наградувани, а не преоптоварени со дополнителни плаќања.

**ПРЕДЛОГ 6:** Со цел да се промени состојбата на изолираност на фирмите, нетранспарентноста на постапките и неможноста да се забележат и измерат

вредностите на плаќањата од страна на општествено одговорните компании, треба да се работи на промена на оваа состојба, во соработка со институциите и инспекторатите за животна средина и пазарниот инспекторат. Да се креира амбиент сите кои создаваат отпад да финансираат собирање после конзумација или искористување од потрошувачите на таа опрема.

Компаниите кои не постапуваат ниту како самостојни ниту се вклучени во колективниот систем претставуваат нелојална конкуренција на сите компании кои издвојуваат средства за постапување со отпад. Тоа значи дека можат да си дозволат пониски цени на производите кои ги пуштаат на пазарот.

Според информациите добиени директно од компаниите во Република Македонија, членувањето во асоцијацијата на колективните управувачи со отпад е најчесто полесната варијанта за справување со отпадот од електронска и останата природа. Сепак, се јавува проблемот со комплицираноста на извештаите кои се подготвуваат од компаниите за извозот и ставањето на производите на пазар. Компаниите препорачуваат дека подигнувањето на свеста треба да биде првенствено улога на инспекторатите и соодветните институции, како и целосната и неселективна проверка на сите компании во оваа насока, со цел да се применуваат законските обврски во целост.

**ПРЕДЛОГ 7:** Олеснување на документацијата за електронски отпад и документацијата за подготовка на извештаи за увоз и извоз на стоки од електронска природа. Целта на извештаите е да се прикажат податоците со кои фактички располагаат фирмите, но не и да им се отежнува нивната работа.

**ПРЕДЛОГ 8:** Предлози за дефинирање на Националните цели кои треба да ги исполнат колективните постапувачи со отпад од пакување.

Во врска со претстојните измени на Законот за пакување и управување со пакување (ЗУПОП), предлагаме измени на член 35 од истиот закон каде што се дефинирани Националните цели за рециклирање по тип на отпад од пакување за 2020 година, а кои треба да ги исполнат колективните постапувачи со отпад од пакување.

Имајќи го предвид досегашното искуство и трендот во собирањето различни типови отпад од пакување, ги предлагаме следниве измени во членот 35:

- 1. За ХАРТИЈА/КАРТОН како материјал од пакување, од постојната Национална цел за рециклирање до 2020 година која е 60%, истата да се зголеми на 70%**

Образложение: Хартијата е материјал за кој постои мрежа за собирање повеќе децении и материјалот е комерцијално интересен и исплатлив за собирање. Компаниите и населението имаат навика за селекција на овој тип отпад и истиот најчесто одделно го одлагаат. Со дополнителна организација и инфраструктурна помош од колективните постапувачи, таргетот од 70% е реален и ќе помогне во остварување на вкупниот (агрегатен) таргет за рециклирање на отпадот од пакување од 60% во 2020 година. За производство на хартијата се користат лимитирани природни ресурси, а покачувањето на таргетот за нејзино рециклирање позитивно ќе влијае на животната средина.

- 2. За ПЛАСТИКА како материјал од пакување, од постојната Национална цел за рециклирање до 2018 година која е 22,5% и нема друга за 2020 година, истата да се зголеми на 32,5% за 2020 година**

Образложение: Пластиката, слично на хартијата, е материјал за кои постои мрежа за собирање подолг период и материјалот е комерцијално интересен и исплатлив за собирање. Компаниите и населението имаат навика за селекција на овој тип отпад и истиот најчесто одделно го одлагаат. Со дополнителна организациска и инфраструктурна помош од колективните постапувачи, таргетот од 32,5% е реален за 2020 година и ќе помогне во остварување на вкупниот (агрегатен) таргет за рециклирање на отпадот од пакување од 60% во 2020 година. Пластиката има многу негативен ефект на животната средина и се користат лимитирани природни ресурси за нејзино добивање, а покачувањето на таргетот за нејзино рециклирање позитивно ќе влијае на животната средина.

- 3. За СТАКЛО како материјал од пакување, од постојната Национална цел за рециклирање до 2020 година која е 60%, истата да се намали на 40% до 2020 година и 60% до 2025 година**

Образложение: Стаклената отпадна амбалажа (шишиња и тегли) како отпад од пакување не се селектира од почетокот на 90-тите години на минатиот век. Дотогашната мрежа на собирање е комплетно уништена и во земјава не постои капацитет за рециклирање. Значителен дел од стаклениот амбалажен отпад најчесто се создава надвор од домовите (ресторани, кафетерии...). За негова селекција и рециклирање нема комерцијална

основа ниту помасовен интерес и мрежата за собирање се` уште се создава. Потребно е дополнително време за едукација за развивање навика за селекција на овој тип отпад, како и значајна инфраструктура за негово собирање од местата каде се создава (надвор од домовите и во домовите). Постои раширена навика кај населението за повеќекратна употреба на амбалажата од стакло и истата граѓаните поретко ја одлагаат како отпад, што прави и потешко собирање на потребните количини за исполнување на националните цели. Со дополнителна организација и инфраструктурна помош од колективните постапувачи, таргетот од 40% е реален до 2020 година, односно 60% до 2025 година. Отпадот од стаклена амбалажа е најинертен кон животната средина и користи евтини ресурси од природата кои не се во лимитирани количини, а одложувањето на целите до 2025 година нема да има значаен негативен ефект на природата и животната средина.

- 4. За МЕТАЛ како материјал за пакување, од постојната Национална цел за рециклирање до 2020 година која е 50%, истата да се намали на 30% до 2020 година и 50% до 2025 година**

Образложение: За металот (алуминиумски лименки/конзерви/буриња и челични конзерви и буриња) како отпад од пакување не постојат навика за селекција и истиот најчесто се создава надвор од домовите (настани, концерти, плажи, кафетерии) или од индустријата. За негова селекција и рециклирање нема комерцијална основа ниту помасовен интерес, освен кај дел од компаниите. Исто така, постои висок степен на повеќекратна употреба на овие искористени пакувања, со што се намалува количината за рециклирање. Потребно е дополнително време и едукација за развивање навика за селекција на овој тип отпад, како и значајна инфраструктура за негово собирање од местата каде се создава (надвор од домовите). Со дополнителна организација и инфраструктурна помош од колективните постапувачи, таргетот од 30% е реален до 2020 година, односно 50% до 2025 година. Отпадот од метална амбалажа е релативно инертен кон животната средина, а одложувањето на целите до 2025 година нема да има значаен негативен ефект на природата и животната средина.

- 5. За ДРВО како материјал за пакување, од постојната Национална цел за рециклирање до 2020 година која е 15%, истата да се зголеми на 20% до 2020 година**

Образложение: Дрвото (палети, сандаци, гајби) е материјал за кои не постои мрежа за собирање и компаниите и населението најчесто го



употребуваат повеќекратно или го искористуваат како енергенс. Со дополнителна организација и инфраструктурна помош од колективните постапувачи, таргетот од 20% е реален и ќе помогне во остварување на вкупниот (агрегатен) таргет за рециклирање на отпадот од пакување од 60% во 2020 година. За производство на дрвените пакувања се користат лимитирани природни ресурси, а покачувањето на таргетот за нејзино рециклирање позитивно ќе влијае на животната средина.

Предлозите за покачување на дел од Националните цели за 2020 година (хартија од 60% на 70%, пластика од 22,5% на 32,5% и дрво од 15% на 20%), го компензираат намалувањето кај другите (стакло од 60% на 40% и метал од 50% на 30%). Со тоа, се цени дека не се доведува во прашање исполнувањето на агрегатната Национална цел за рециклирање и енергетско искористување од минимум 60% од вкупниот амбалажен отпад до 2020 година!

**ПРЕДЛОГ 9:** Предлози за изменување и дополнување на Законот за управување со отпадот („Службен весник на РМ“, бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 134/08, 123/12, 147/13, 163/13, 156/15 и 63/16), Законот за управување со пакување и отпад од пакување („Службен весник на РМ“, бр. 16/09, 17/11, 47/11, 136/11, 6/12, 163/13, 146/15 и 39/16), Законот за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори („Службен весник на РМ“, бр. 140/10, 47/11, 148/11, 39/12, 163/13, 146/15 и 39/16 ) и Законот за управување електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема („Службен весник на РМ“, бр. 6/12, 163/13, 146/15 и 39/16).

#### **Закон за управување со отпадот**

- ✓ Дополнување на член 115 од Законот за управување со отпад со „колективни постапувачи“ и објавување и на овој Регистар на веб-страницата на МЖСПП.

**Цел:** Како што се објавуваат регистрите за правните и физички лица кои создаваат, собираат, транспортираат, преработуваат, складираат и отстрануваат отпад, потоа, правните и физички лица кои вршат увоз, извоз и транзит на отпад, така неопходно е да биде достапен на јавноста и Регистарот на лиценцирани колективни постапувачи со посебните текови на отпадот. На тој начин ќе се олесни и подобри комунацијата помеѓу сите засегнати страни.

#### **1. Предлог-измени во СИТЕ закони за управување со посебните текови на отпадот (пакување, ОБА и ОЕЕО):**

- ✓ Дополнување на член 5 од Законот за пакување со дефиниција за „колективен постапувач“.

**Цел:** Да се усогласи терминологијата употребувана во трите закони за управување со посебни текови на отпадот.

- ✓ Укинување на член 19 од Законот за пакување, член 20 од Законот за ОБА и член 24 од Законот за ОЕЕО кој го регулира постоењето на „мал производител“.
- ✓ **Цел:** Да се намали можноста за злоупотреба на дефиницијата „мал производител“ од страна на компаниите што беше забележителна пракса во изминатиот период, кои всушностостанаа вон системот за посебни текови на отпадот кои се создаваат од производитите кои ги пуштаат на пазарот, ниту пак учествуваат во финансирањетона примарната селекција, собирање, третман, преработка и рециклирање на отпад. Со ова, ќе се добие и реална слика за количините пуштени на пазарот но ќе може да се дефинираат и реалните цели за собирање по видови на отпад од посебните текови на отпадот во функција на остварување на Националните цели.
- ✓ Воведување на нов член кој ќе го регулира „утврдувањето на вкупните количини на: пакување по фракции, електрична и електронска по категории и батерии и акумулатори“ кои годишно се пуштаат на пазарот во Р. Македонија и објавување на овие податоци во соодветен подзаконски акт.  
**Цел:** Да се дефинира реалната основа за пресметка на Националните цели и пазарните удели која ќе биде на увид на сите заинтересирани страни а воедно истата ќе претставува солидна основа за креирање на политиките на Министерството за животна средина.
- ✓ Воведување на член кој ќе го регулира верификувањето на точноста на податоците односно количините производи кои производителите ги пријавуваат во колективните постапувачи, од страна на стручните служби, согласно искуствата од ЕУ-државите.  
**Цел:** Да се зголеми надзорот со цел да се утврдат реалните количини во функција на определување а потоа и исполнување на Националните цели. Верификацијата на податоците треба да ја прави независно тело.
- ✓ Изменување на член 35 од Законот за пакување, член 35 од Законот за ОБА и член 26 од Законот за ОЕЕО со обврска да се врши годишна евалуација на Националните цели од страна на независно тело со активно учество на колективните постапувачи и објавување на истите во соодветен акт на МЖСПП.  
**Цел:** Да се намали можноста за неисполнување на Националните цели преку навремено превземање мерки. Вршење корекција на целите доколку се процени дека истите се прениски или превисоки и/или нереални од објективни причини. Реално утврдување на Националните цели како основ за воспоставување на системите за управување со посебни текови на отпадот.

- ✓ Дополнување на член 27 од Законот за пакување, член 30 од Законот за ОБА и член 38 од Законот за ОЕЕО со „објава на Годишните извештаи на колективните постапувачи на веб страната на МЖСПП“.  
**Цел:** Поголема транспарентност и унифициран извор на информации за сите засегнати страни.
- ✓ Дефинирање на механизми со кои општините ќе ги исполнуваат законски утврдените обврски во делот на постапувањето со посебни текови на отпадот.  
**Цел:** Целосно влучување на засегнатите страни во исполнување на обврските утврдени со законските решенија во насока на исполнување на Националните цели.
- ✓ Воведување на нов член во сите три закони кои ќе го регулира следното: „Колективниот постапувач покрај со ЈКП има право да склучи договор и со овластен собирач заради исполнување на Националните цели за собирање на посебните текови на отпадот“.  
**Цел:** Исполнување на Националните цели од страна на колективните постапувачи и воедно поттикнување на локалните самоуправи и ЈКП за поактивно вклучување во спроведувањето на законите за управување со посебните текови на отпад и во функција на создавање на системите.
- ✓ Воведување на член со кој ќе се регулира: „Утврдување норматив за минимален број на микролокации на кои треба да се постават садови за примарна селекција по вид на отпад од посебни текови, согласно детални урбанистички планови“. Специфичен норматив да се дефинира со подзаконски акт.  
**Цел:** Со цел да се доведат сите колективни постапувачи во изедначени услови на работа, да се зголеми бројот на садови за примарна селекција и да се избегнат случаи на оптоварување на индустријата, а колективните постапувачи да ги реализираат нивните со закон утврдени обврски. Сето ова е во насока на воспоставување системи за примарна селекција на отпад.
- ✓ Утврдување минимална процентуална распределба на годишните приходи од страна на колективните постапувачи по тип на трошок и тоа:
  - за инвестиции во инфраструктура
  - за одделно собирање, транспорт, третман и преработка на отпадот
  - за едукација и подигање јавна свест (минимум)**Цел:** Зголемување на притисокот врз колективните постапувачи континуирано да вложуваат во реализација на законски утврдените обврски и со тоа доведување во рамноправна положба на истите.
- ✓ Воведување на посебен член со кој ќе се регулира:

„Дефинирање на висината на надоместокот по тон/килогрампроизвод(пакување, БА и ЕЕО), под кој колективните постапувачи не смеат да наплатуваат од производителите“. Висината на надоместокот може да биде изразена како процент од надоместоците утврдени во чл.40 од Законот за пакување, член 39 од Законот за БА и член 41 од Законот за ЕЕО.

„Надоместокот ќе се утврди во Декември од тековната година со важност за следната“. „Висината на надоместокот ќе биде утврдена од страна на независното тело со подзаконски акт“.

**Цел:** Создавање на поволен економски амбиент и спречување на нелојална конкуренција помеѓу производителите и колективните постапувачи во функција на исполнување на Националните цели.

- ✓ Се воведува нов член: „Се утврдува обврска за формирање на независно тело кое ќе говрши следното:
  - дефинирање на вкупните количини производи (пакување, БА и ЕЕО) кои се пуштаат на пазарот на годишно ниво;
  - водење регистар на производители;
  - преземање мерки кон производителите кои не се усогласени со законите за посебни текови (“free-riders”)
  - проверка и верификација на веродостојноста на податоците засобраните количини на посебните текови отпад во доставените годишни извештаи од страна на колективните постапувачи;
  - утврдување на висината на надоместоците по видови на производи за кои производителите имаат обврска да плаќаат кон колективните постапувачи со посебни текови на отпад и
  - давање извештајсо мислење до Управата за животна средина за исполнувањето на обврските на колективните постапувачи согласно доставените годишни извештаи“.

**Цел:** Зголемување на објективноста и транспарантноста во спроведувањето на законите за управување со посебните текови на отпадот. Составот и бројот на членови од кои ќе се состои независното телода биде согласно препораките од Твининг-проектот.

- ✓ Да се воведат член со кој ќе се регулира обврската:

„При увоз на производи,производителите имаат обврска на Царинската управа да и достават потврда од МЖСПП дека се регистрирани како производители и а достават доказ за потпишан договор со колективен постапувач и регулирани обврски по основ на платен надоместок за изминатата година.

**Цел:** Намалување на компаниите т.н. “free-riders” кои пуштаат на пазар опрема која создава создава отпад од посебни текови и не го финансираат системот за примарна селекција, собирање и рециклирање на отпад. Со ова се елиминира нелојалната конкуренција на пазарот помеѓу производителите.

- ✓ Изменување на член 35, став 3 од Законот за ОБА и член 26, став 3 од Законот за ОЕЕО: „Колективниот постапувач со посебни текови на отпад, одговара за исполнување на Националните цели само за количините ЕОО/БА кои производителите-членки ги пуштаат на пазарот во одредената година.“  
**Цел:** Усогласување на содржината во трите закони. Колективните постапувачи не може да одговараат за количините од компаниите-производители кои не се вклучени во нивните системи и не финансираат собирање, селекција и рециклирање. Тоа би значело повторно поставување во нерамноправна положба на производители кои плаќаат со оние кои не се во никаков систем.
- ✓ Асоцијацијата очекува Министерството за животна средина да креира централна евиденција преку воведување на функционален софтвер за собраните, преработени и рециклирани количини од страна на колективните постапувачи.  
**Цел:** Да се намали можноста за двојно рапортирање на собраните и рециклирани количини од страна на правните субјекти.

### 3. Предлог измени за ЗУПОП (конкретен предлог на дел од наведените измени од т. 2)

- ✓ Во насока на прецизирање на нормативот за минимален број на микролокации за собирање на отпад од пакување:  
Норматив за минимален број на микролокации на кои треба да се постават садови за примарна селекција (мин. три сада со зафатнина од 1,1 m<sup>3</sup> за ПЕТ, хартија и стакло) или други помали или поголеми садови кои го заменуваат наведениот вкупен волумен:
  - за населени места над 100.000 жители една микролокација за собирање на отпад од пакување на секои 800 жители;
  - за населени места со број од 50.000-100.000 жители една микролокација за собирање на отпад од пакување на секои 600 жители;
  - за населени места со број под 50.000 жители една микролокација за собирање на отпад од пакување на секои 400 жители.
- ✓ Да се укинат процентите на пазарен удел утврден во член 21, став 1 од Законот за пакување односно максималниот од 50% и минималниот од 15% пазарен удел.
- ✓ Да се измени барањето за потребниот пазарен удел при основање на колективен постапувач од 5% на мин. 10% дефиниран во член 21 став 2 точка 5 од Законот за пакување.
- ✓ Со посебен член во законот за пакување да се утврди минимална процентуална распределба на годишните приходи од страна на колективните постапувачи по тип на трошок и тоа:



- за инвестиции во инфраструктура минимум 25% од годишните приходи;
- за одделно собирање и транспорт на отпадот минимум 30%;
- за едукација и подигање јавна свест минимум 10%.

